

עניני יום הכפורים סוכות יום טוב - שיעור 202 וחול המועד

I. הערות בעניני יום טוב

(א) Removal of wax from candle holders on יום טוב to put new candles in the holders

שרי בסכין שהוא כלי שמלאכתו להתיר וגם ע"י כלי שמלאכתו לאיסור מותר דהרי לצורך גופו ומקומו שרי וזה נקרא טלטול מן הצד לצורך דבר המותר ורק בעץ אסור דמוקצה מחמת גופו הוא וצ"ע אם בכלי שמלאכתו לאיסור מותר לכתחלה ואם כן אין צריך ליקח דוקא סכין ואפילו במברג (screwdriver) מותר (שו"ת באר משה ס - ק"ל) ועיין במ"ב (ש"ח - סק"ז) דדוקא בשאין לו כלי היתר לתשמיש זה דאל"ה אין לו להשתמש בכלי זה וכ"כ השו"ת שבט הלוי (ה - קכ"ז) וע"ע בקצות השלחן (ק"ח - סק"ד) שלצורך גופו ומקומו מותר לכתחלה. ויש שחששו לאיסור ממחוק ותיקון מנא כמו שנתבאר בסימן (ש"מ - ג) בבה"ל (ד"ה "שעל הקלף") ורובו אינם חוששים לזה משום שדרכו בכך ועיין באג"מ (ד - מ - חות ט) "דאם הוא דבר המצוי אין זה ענין קלקול ותיקון"

(ב) Removal of disposable candle holders

לכאורה הם נחשבים בסיס מבין השמשות של ערב שבת אבל יש אומרים מיגו דספק יום שעבר אין אומרים מיגו דאיתקצאי (עיין בשש"כ כ"ז - הערה ח) אמנם יש שעוה בהכוס נייר ודינו כמוקצה אבל לכאורה דינו כשעוה הסותם בשפופרת ויכול לסלקו בטלטול מן הצד כנ"ל ועוד הגרע"א (סוף סימן פ"ק על דברי הט"ז) כתב דטלטול מוקצה לצורך אוכל נפש מותר אמנם בספר הלכות המועדים (ז - הערה 10) כתב דהדלקת נרות יו"ט במקום שדולק אור חשמל אין חשוב אור הנחוץ כאוכל נפש אלא הדלקה לכבוד לבד וכ"כ הפמ"ג (ה"א - סימן תק"ט - סקט"ז) ובשש"כ (כ"א - הערה ו) כתב דמותר לטלטל מוקצה להנאת חימום או להנאת לבישה ולא דוקא אוכל נפש (כשם הגרש"ז)

(ג) מוצאי שבת Using the same wick

אם מותר להדליק אחר השבת פתילות הנרות דאתמול עיין במ"ב (תק"א - סקל"ד) דהוא דומה למאי דקי"ל דביצה שנולדה בשבת אסורה ביו"ט שלאחריה משום הכנה וזה דעת בעל התרומות והתה"ד והטור וכן פסק הט"ז (סק"ז) והיש"ש והנה סתם הרמ"א כדעת המקילין דרבו המתירין מ"מ טוב להכין מבעוד יום פתילות חדשות שיהיו ליום טוב ואם לא הכין עכ"פ להדליק הנרות מצד השני אבל עיין בערוך השלחן (סוף סעיף ט"ז) דכתב דפתילות שלנו אין חילוק בין נדלקו ובין נדלק וכבו ולכן אצלינו פשיטא שמותר ולא כהמ"ב הנ"ל

(ד) Using floating wicks

יש אומרים שאסור להכניס הפתילות צפות העשוין לשימוש חד פעמי בפקק שהרי זה תיקון מנא (הלכות המועדים י"ג - י"ח) ולא דמי לכוס של פרקים ומטה של פרקים דאם דרכה להיות רפויה מותר לכתחלה ודומה לנתינת מוכין בתחלה בכסת (ש"מ - ה) דיש חיוב חטאת או לענין רצועה חדשה במנעל ישן דאסור להכניסה בשבת (ש"י"ז - סק"ח) וה"ה בנידן דידן דאסור משום שאין שום תשמיש בהחפץ קודם חיבורו משא"כ במטה של פרקים וכוס של פרקים שיש תשמיש ע"י הדחק ויש מתירים פתיל צף שעשוי לשימוש חד פעמי ומ"מ לכתחלה נכון להכינו מעיו"ט או בנידן דידן מערב שבת ועיין בשו"ת ציץ אליעזר (ט"ו - י"ז) ושו"ת מנחת יצחק (ח - כ"ז) אודות חיבור חלקי המזרק לזרוק לחולה בשבת וכתבו שיש להתיר והביאו ראיה להיתרא עפ"י יומא (דף ס"ז) דתיקנו חז"ל שיקשור השני בין קרניו של השעיר המשתלח ואף שקשר זה אינו עשוי להתירו לעולם דכיון שהקשר או החיבור הוי לפי שעה ועיין בפסקי תשובות (סימן תק"ד הערה 84)

ה) נר שעה אסור לחממו ביו"ט כדי להדביק אותו בפמוט שמא ימרח (מ"ב תקי"ד - סקי"ח) וגם אסור להצר קצהו על מנת להתאימו לגודל בית קיבולו (שכ"ז - סקי"ח) וגם יש מקום לאסור לתחכו בכח לתוך הפמוט כדי שישתחק חלק מן השעה (שש"כ י"ג - קל"ו)

II. הערות בעניני חול המועד (אג"מ ה - דף קי"ז)

- א) מי שצריך לקנות איזה חפץ לצורך המועד אסור להוסיף ולקנות ממין זה שלא לצורך המועד ואם יזילו לו מהמחיר אם יקנה עתה בבת אחת את כולם מותר לקנות כולם במועד
- ב) ומותר לצחצח נעלים לצורך המועד ואינו בכלל איסור כיבוס אבל נראה שהוא דוקא בצחצוח הרגיל ולא בצחצוח היותר יפה אם לא עשה כן גם בערב יו"ט
- ג) ניקוי כתם בחול המועד מבגד שנתלכלך אין נחשב כיבוס לענין חול המועד אבל ליתן הבגד לאומן לנקותו אסור

III. הערות בעניני יום הכפורים

- א) עיין במהרש"א (סוף מגילה) דמשה רבינו לא תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין הלכות ראש השנה ויוה"כ כמו בשלש רגלים דראש השנה ויוה"כ לא מקרו מזמן לזמן דיש לאדם ליתן לבו לתשובה בכל השנה כמו בר"ה ויוה"כ ומה"ט נמי מספקא לן בפרק בכל מערבין אם אומרים זמן בר"ה דלא מקרי מזמן לזמן
- ב) חיוב גדול לפייס את חבירו שאם לא פייס את חבירו גם העבירות שבין אדם למקום אין יום הכפורים מכפר

1. עיין ביומא (פ"ה:) דעבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו וכתב הרב רבינו יאשיה פינטו (צפירוש הרי"ף על הטין יעקב) שאם לא פייס את חבירו גם העבירות שבין אדם למקום אין יום הכפורים מכפר וזה לשיטת רבי אלעזר בן עזריה (שם ציומא פ"ה:) ועיין בשו"ת יחזה דעת (ה - מ"ד) והטעם לזה שמכיון שהוא מקשה ערפו שלא לפייס את חבירו נגד מצות התורה הרי כבועט בתורת ה' לכן אם אינו מפייס את חבירו שזה נמשך ממדת הגאווה גם עבירות שבינו לבין המקום אינו מכפר
2. עיין בפרי חדש (תר"ו - ה) שכתב שעבירה שבין אדם לחבירו יש בזה ג"כ חלק בין אדם למקום כגון ואהבת לרעך כמוך

3. עיין בספר בן איש חי (פרשת וילך אות ו) שחיוב גדול לבקש מחילה בערב יום הכפורים מאביו ואמו שחטא להם ופגע בכבודם שכמעט אין אדם ניצול מחטא זה וצריך האב לאמר בפיו בפירוש הרי אנו מוחלים לבננו ולא יענש חס ושלום וכן הבעל והאשה ימחלו זה לזה וכן תלמיד שיש לו רב בעירו יבקש ממנו מחילה
4. בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ו) איתא שהשטן בכל ימות השנה מקטרג על ישראל וביום הכפורים מלמד על ישראל סניגוריא ואומר יש לך עם אחד בארץ שהם דומים למלאכי השרת מה מלאכי השרת שלום ביניהם אף ישראל כן והקדוש ברוך הוא שומע עדותו ומכפר עליהם ישמע חכם ויוסף לקח

- ג) חשיבות של תפילת אבינו מלכנו שמעתי הכוונה בתפילה של אבינו מלכנו שהאב רוצה לעזור את בנו אבל אין לו כח בכל פעם אבל המלך יש לו כח אבל פעמים אינו רוצה לעזור אמנם אבינו מלכנו אתה רוצה לעזור וגם יש לך כח לעזור ולכן אנו מתפללים לו אבינו מלכנו כתבנו בספר חיים טובים

גמר חתימה טובה

נפסם אלוני נשאות אבי אורי ל' אלול צרכי אפי"ה ב"ר יעקב ארזיב' ע"ה ואלו אורות האלה רחל ב"ר גרשון חנוך הסניף הכהן ע"ה